

Debatten om arbetstiden och arbetstidsförkortningar har varit en politisk fråga som har kommit och gått de senaste hundra åren.

Linn Spross är doktor i ekonomisk historia och har forskat kring just arbetstidsförkortning och hur den har diskuterats från 1900-talets början och framåt.

– Vilka är det som har drivit det här då, om att förkorta arbetstiden?

– Det har ju alltid varit de som arbetar som har drivit på det här, och framförallt så är det en fråga som har drivits väldigt mycket på gräsrotsnivå i fackföreningsrörelsen och de politiska partierna åt vänster.

Men har det handlat om att man tycker att det är för jobbigt att jobba, eller?

Heh, nja, så skulle jag väl inte riktigt uttrycka det. Det har handlat som... om en fråga... om fördelningspolitik, det vill säga rätten till produktionsresultatet. Men också lite att det kanske är jobbigt att jobba, det vill säga att man tycker att man har för långa arbetstider, att man blir utnyttjad på jobbet, och så vidare.

Vilka är det som har hållit emot, då?

– Det är ju då arbetsgivarna, företagen och högerpartier som har sagt att ”det här går inte”, och de argumenten har upprepats genom historien, att ”vi klarar inte arbetstidsförkortningar, för att näringslivet kommer... det kommer gå för dåligt helt enkelt”.

Hur skiljer sig svenska arbetstider från andra länders?

Sverige följer ju i mångt och mycket ett ganska generellt, europeiskt mönster. Men där kan vi titta på länder som till exempel USA, som har längre arbetstider, mindre semester, och ur ett internationellt perspektiv, då kan man säga att de länder som har haft en stark fackföreningsrörelse har också kortare arbetstider. Och man kan också säga att det här... det finns inte ett tydligt samband mellan olika länders produktivitet och arbetstider. Bara för man har långa arbetstider, betyder inte det att man har ökade produktionsvinster. Tyskland, till exempel, är ett land, som har ganska högt BNP, men väldigt låga arbetstider också.

Nu har man ju försökt med sex timmars arbetsdag på olika håll. Vad tror du krävs för att få igenom en ny lag om arbetstidsförkortning?

– Jag tror jag blir rätt så svårt. Man ägnade sent 80-tal, 90-tal att ganska noggrant ta död på arbetstidsfrågan. Att förklara ”sex timmars arbetsdag, det blir ingenting, det är alldeles för dyrt, det går inte att göra” Och ska man plocka upp den igen, på den statliga nivån, så tror jag att man måste förklara sig; varför man har sagt att ”det här var omöjligt förr, men nu går det”. Men det jag tror är att det går att göra fackvägen helt enkelt, men det kommer krävas väldigt, väldigt starkt tryck utifrån: En stark opinion för. Så har det sett ut historiskt, och jag tror att det är sånt som måste till igen.